

DAODEJING

LAO ZI

tõlkinud Linnart Mäll

rmt: Loomingu Raamatukogu 27 (1127), 1979

KULGEMISE RAAMAT

XXI

suurim vägi tõesti
järgib üksnes kulgu
asju vormiv kulg
nii metsik nii ähmane

oh ähmane oh metsik
ta sees on kujundid
oh metsik oh ähmane
ta sees on asjad
oh tumedus oh hämarus
ta sees on peenim
see peenim väga tõeline
ta sees on usaldus

vanast ajast tänaseni
ta nimi ei kao
nähes kõiki nimetusi
miks neis teda tean
tema abil

XXII

oled muserdatud
terveks saad
oled kõver
sirgeks saad
oled poris
puhtaks saad
oled koltunud
värskeks saad
lepid vähesega
palju saad
tahad palju
eksid palju

sellepärast õnnis hoiab üht
nõnda annab eeskuju taeva all
ennast näitamata nähtav
ennast õigustamata õige
ennast ülistamata teenekas
ennast hindamata väärikas
tema kunagi ei võistle
nõnda taeva all ka keegi
temaga ei võistle

iidne väide
oled muserdatud
terveks saad
kas on tühi jutt

tõesti terveks saad
naase temasse vaid

XXIII

loomulik kõne on hääletu

sest
iil ei kesta hommik otsa
paduvihm ei kogu päeva
kes neid annab
taevasmaa

kui ei taevasmaa saa kehtvalt
kas siis inimene

sellepärast ole kulgeja
kulgeja on sama mis kulg
vägiline on sama mis vägi
hålbija on sama mis hålbimine

kes on sama mis kulg
seda rõõmustab kulg
kes on sama mis vägi
seda rõõmustab vägi
ke son sama mis hålbimine
seda rõõmustab hålbimine

kelles pole usaldust
selles pole usaldust

XXIV

kas saad varbail kaua seista
pikil sammel kaua käia

enda näitamine ei tee nähtavaks
enda õigustamine ei tee õigeks
enda ülistamine ei tee teenekaks
enda hindamine ei tee väärrikaks

kulgejate arvates need on
liigne toit
kasutu ponnistus
need võivad määrada
kulgeja ei vaja neid

XXV

on miski
segane kuid täiuslik
eelnev taevasmaale
rahulik ja tühi
üksi seisab muutumata
kõikjal liigub väsimata
küllap taevasmaa ema

ma ei tea ta nime
sellepärast ütlen kulg
suvaliselt annan nimetusi

ütlen suur
suure ütlen mööduvaks
mööduva ütlen kaugenevaks
kaugeneva ütlen naasvaks

sest
kulg on suur
taevas on suur
maa on suur
valitseja on suur
riigi sees on neli suurt
valitseja on neist üks

inimene järgib maad
maa järgib taevast
taevas järgib kulgu
kulg järgib oma loomu

XXVI

raske on kerge juur
rahu on rahutuse pea
sellepärast õnnis
tegutseb päev otsa
vältimata rasket
kuigi kavatsusi näeb
püsib rahu vabana
kui aga tuhatvankri peremees

liialt kerge taeva all
kui on kerge
kaotab juure
kui on rahutu
kaotab pea

XXVII

hea kõndija ei jäta jälgi
hea kõnemees ei räägi vigaselt
heal arvutajal pole arvelauda

hea sulgeja ei sulge lukuga
ometi ei saa avada
hea sõlmija ei sõlmi nõoriga
ometi ei saa harutada

sellepärast õnnis
ikka hästi aitamas inimesi
ta pole hüljanud inimesi
ikka hästi aitamas olendeid
sellest ütlen
selguse pärandamine

sellepärast
hea olgu halbade õpetaja
halb olgu heade õpilane
taibukaski eksib siis
kui ei hinda õpetajat
õpilast ei armasta
sellest ütlen
hämmastav saladus

XXVIII

mõista oma mehelikkust
hoia alal naiselikkus
ole jõgi taeva all
oled jõgi taeva all
vägi eal ei hülga sind
naased jälle lapseks

mõista oma heledust
hoia alal tumedus
ole eeskuju taeva all
oled eeskuju taeva all
vägi eal ei reeda sind
naased jälle lõpmatusse

mõistad oma kiiduväärset
hoia alal laiduväärne
ole oruks taeva all
oled oruks taeva all
väge kestvalt küllaga
naased jälle tahumatuks

tahumatut tahudes saadakse anum
õndsat tahudes saadakse ülemametnik
sellepärast
suur tahuja ei tahu

XXIX

ihkad võtta taevaalust
et temasse toimida
mina näen
ei õnnestu

taevaalune on elujõu anum
ära toimi temasse
toimija purustab tema
võitja kaotab tema

sest olendeist
mõned liiguvad ees mõned taga

mõned hingavad sisse mõned välja
mõned on tugevad mõned nõrgad
mõned kujunevad mõned hävinevad

sellepärast õnnis
jätab üleliigse
jätab priiskamise
jätab raiskamise

xxx

aita kulgemisega inimeste isandaid
ära vägivaldse relvadega taeva all
selline teguviis pöördub su enese vastu

sõja tallermaal
vohab torkiv ohakas
suure sõja järel
ikalduse aastad

viljad valmis taandub hea
julgemata vägivaldselt võtta
viljad valmis
milleks hindad
viljad valmis
milleks kiitled
viljad valmis
milleks ülbitsed
viljad valmis
ära omasta
olendid täiskasvanuna vananevad
öeldakse
pole kulg

poleks kulg
ammu lõppenuks